

Handleiding Belle en het Beest

Beste leerkracht,

Wat leuk dat je met je klas naar de voorstelling Belle en het Beest van het Balletorkest komt. Het wordt vast een leuke ervaring, voor de leerlingen, maar ook voor jezelf.

Om het bezoek aan de voorstelling zo leerzaam en indrukwekkend mogelijk te laten zijn, is er een educatief project ontwikkeld door het Balletorkest. We vragen jouw medewerking bij de uitvoering ervan.

Het project bestaat uit de volgende onderdelen:

1. **Introductie** van de voorstelling in de klas: de leerlingen leren de grote lijn van het verhaal en de personages kennen en bereiden vragen voor aan de muziekdocent.
Duur ongeveer 30 minuten
2. **Workshop:** bezoek van een muziekdocent van het orkest. Deze gaat met de leerlingen aan de slag met muziek en de personages uit de voorstelling.
Duur drie kwartier
3. **Vorbereidingslessen:** De leerlingen leren het orkest beter kennen en leren het slotlied aan.
Duur ongeveer twee keer een half uur of een keer een uur.
4. **Bezoek aan de voorstelling**
5. **Verwerking**

Bij deze handleiding hoort een website met materiaal voor de leerlingen waarnaar steeds wordt gerefereerd. <https://educatie.hetballetorkest.nl/belle-en-het-beest/leerlingen/>

Hieronder wordt elk onderdeel nader toegelicht.

1. Introductie

Voordat de workshop plaats vindt, is het van belang dat de leerlingen de personages en de grote lijn van het verhaal kennen. De workshopdocent gaat uit van deze voorkennis.

- Vertel de leerlingen dat jullie binnenkort naar een voorstelling gaan; 'Belle en het Beest' van Het Balletorkest in het theater. Stel daarna vragen als:
 - Wie is er wel eens in het theater geweest? Wat heb je daar gezien? Hoe ziet het er daar uit?
 - Wat is een orkest? Wat zou een balletorkest zijn?
 - Wie kent het verhaal van Belle en het Beest?

De voorstelling is een bewerking van het verhaal van Belle en het Beest. Het verhaal wordt op een andere manier verteld dan in de versie die de leerlingen misschien kennen. Goed om vooraf te weten is dat wat betreft taalgebruik de grens een beetje wordt opgezocht. Belle wordt door haar zussen een "achterbakse bitch" genoemd (maar in het slotlied nemen ze dat weer terug). Als hierover vragen komen vanuit de leerlingen, dan kan het helpen om uit te leggen dat wat in een theater gebeurt, niet echt is. Dat het nooit de bedoeling is om te kwetsen, maar dat de grenzen bewust worden opgezocht: om te prikkelen, een spiegel voor te houden, of voor een komisch effect. (Uit de feedback over afgelopen seizoenen hebben we gehoord dat het niet over de grens is en er juist voor zorgt dat de leerlingen erbij betrokken blijven).

- Lees met de leerlingen de tekst [Het verhaal](#) op de leerlingenpagina van de website.
 - Wie kan in zijn eigen woorden het verhaal vertellen?
 - Wat is het verschil met het verhaal dat jullie kennen?
- Deel de antwoordbladen uit en bespreek **opdracht 1**. In de video [rondleiding en ontmoeting met de hoofdpersonen](#) worden de verschillende personages voorgesteld. Vraag de leerlingen elk nieuw personage op te schrijven. Pauzeer de video om de naam in te vullen en zet de namen van de personages op het bord.

In deze volgorde komen ze aan bod: Sabrina, Carla, Belle, Salvador, het Beest en de postbode. Verder zien we ook nog een toneelmeester (die '15 minuten voor aanvang' roept) en een aantal orkestmusici.

- Vertel de leerlingen dat er binnenkort een muziekdocent van het Balletorkest op bezoek komt. Hij of zij vertelt iets over zijn instrument, maar laat ook muziek uit de voorstelling horen. Samen gaan jullie ook muziek maken. Je kunt hem of haar ook vragen stellen. Wat zou je willen weten? Laat de leerlingen hun vraag opschrijven en bespreek met de klas welke vragen het interessantst zijn om te stellen.

Je kunt de leerlingen op weg helpen door ze onderwerpen aan te reiken. Waarom bespeel je dit instrument, hoe vaak moet je oefenen? Welke opleiding heb je gehad? Hoe ziet een dag van een musicus eruit?

2. Workshop

De workshop wordt verzorgd door een musicus uit het Balletorkest, of door een muziekdocent. De leerlingen maken kennis met een van de instrumenten van het orkest, kunnen hun vragen stellen, gaan zelf met muziek aan de slag en leren het slotlied uit de voorstelling.

Het werkt het meest motiverend voor de leerlingen als je zelf ook meedoet aan de workshop.

Mochten ondanks dat toch problemen met orde ontstaan, gaan de musici ervan uit dat de leerkracht deze oplost. Jij kent de leerlingen het best.

Tijdens de workshop maakt de musicus gebruik van het digibord. Enige assistentie kan daarbij van pas komen. Jij kent je digibord het best.

3. Voorbereidingsles(sen)

Voorafgaand aan het bezoek is het goed om met de leerlingen de onderdelen *Interview met het orkest*, *Het instrument van het Beest* en *De Grote Belle en het Beest muziek Quiz* te doen. Ze herkennen dan tijdens de voorstelling de verschillende instrumenten. Deze twee onderdelen kunnen eventueel ook na het bezoeken van de voorstelling als verwerking worden aangeboden.

Een must is om *Het slotlied 'Kijk Haar Gaan'* goed te leren. In de workshop is daar al een aanzet toe gegeven. De leerlingen zingen dit tijdens de voorstelling samen met de acteurs.

De onderdelen Interview met het orkest, Het instrument van het Beest en De Grote Belle en het Beest muziek Quiz kunnen klassikaal worden aangeboden. De leerlingen bekijken dan samen met jou de filmpjes en vullen de antwoorden in op het antwoordenblad.

De leerlingen kunnen deze onderdelen ook individueel of in groepjes via de computer maken m.b.v. het antwoordenblad en de leerlingen pagina van de website.

2. Interview met het orkest

Lees de tekst boven de het filmpje en deel de antwoordbladen weer uit.

Opdracht 2

- Lees eerst de vragen door.
 - Bekijk het filmpje *Interview met het orkest*.
 - Beantwoordt daarna de vragen.
 - Tip: zet het filmpje af en toe op pauze als je een vraag kunt beantwoorden.
- a. Welke verschillende secties zijn er in het orkest?
houtblazers, koperblazers, slagwerk/pauken, strijkers en harp
- b. Welke verschillende strijkinstrumenten zijn er?
1^e en 2^e viool, cello en contrabas, (de altviool wordt niet genoemd in de video, maar speelt ook mee in het orkest)
- c. Wat is het verschil tussen de eerste en de tweede violen?
de eerste violen spelen hoger / ~~lager~~
- d. Op een strijkinstrument speel je met een strijkstok. Hoe kun je er nog meer op spelen? Je kunt er ook op *tokkelen* (dit wordt *pizzicato* genoemd)
- e. Welk instrument speelt Maud?
- klarinet
 - hobo
 - fagot
 - dwarsfluit
- f. Dit is het mondstuk en het riet van een:
- klarinet
 - hobo
 - fagot
 - dwarsfluit
- g. Welk houten blaasinstrument heeft geen riet?

- clarinet
- hobo
- fagot
- dwarsfluit

- h. Welke drie koperen blaasinstrumenten spelen er mee in het balletorkest?
trompet, hoorn, trombone
- i. Een xylofoon is van hout / ~~metaal~~, een klokkenspel is van ~~hout~~ / metaal.
- j. Vraag na afloop een aantal leerlingen welk instrument hun is opgevallen. Op welk instrument zouden zij wel willen leren spelen? Zou dat moeilijk zijn? Waar kan je dat leren?

Als je de les in twee keer aan biedt, dan is de tekst *Het orkest* een mooi middel om de kennis van de vorige les op te halen.

Het instrument van het beest is een stukje tekst dat de aandacht werpt op een bijzonder muziekinstrument. Check bij de leerlingen of ze weten wat een elektronisch instrument is. *Plat gezegd is een elektronisch instrument een instrument met een stekker. Er is stroom nodig om geluid te maken. De elektrische gitaar en het keyboard zijn bekende hedendaagse voorbeelden.*

In het filmpje vertelt Carolin Eyck (in het Engels) over het instrument. Laat de leerlingen in eigen woorden vertellen hoe het instrument werkt.

Het lied dat Carolin aan het begin van het filmpje speelt (Somewhere over the rainbow) komt ook in de voorstelling voor.

3. De Grote Belle en het Beest Muziek Quiz

Carla en Sabrina stellen zowel serieuze als onzin vragen over de instrumenten uit het orkest. Na het aanklikken van het antwoord geven ze in een volgend filmpje de oplossing. Aan het einde van de serie volgt een totaalscore.

4. Het slotlied 'Kijk Haar Gaan'

Tijdens de workshop heeft de orkestmuzikant (een deel van) het slotlied aangeleerd. Na deze eerste aanzet is het belangrijk dat je het lied nog een aantal keer zingt met de leerlingen, zodat ze het tijdens de voorstelling goed mee kunnen zingen.

Via <https://youtu.be/uECDUNZRIEs> kom je bij het instructiefilmpje van zangdocent Maartje Keijzer dat ook tijdens de workshop is gebruikt.

Als de leerlingen de verschillende gedeeltes goed kennen, kunnen ze via de filmpjes op de leerlingen pagina meezingen met de acteurs en de karaokeversie.

- Een paar keer per week 5 minuten zingen, werkt beter dan een keer een kwartier.
- Snappen de leerlingen waarom er in de tekst verschillende kleuren zijn gebruikt? (dezelfde kleur heeft dezelfde melodie)
- De tekst is geschreven op de melodie van *Uptown girl* van Billy Joel. Hier vind je het origineel: <https://youtu.be/hCuMWrfXG4E>

Verwerking

Neem na het bezoek aan de voorstelling de tijd om de voorstelling na te bespreken. De nabespreking kan ervoor zorgen dat er een blijvende herinnering ontstaat. Doe dit bij voorkeur klassikaal, zodat de leerlingen van elkaars ervaringen kunnen leren.

Je kunt dit doen met behulp van de onderstaande voorbeeldvragen. Vraag vooral door.

- Wat heb je thuis verteld over de voorstelling?
- Wat vond je het meest indrukwekkend?
- Wat was anders dan je vooraf verwachtte?
- Wat is je in het gebouw opgevallen?
- Wie kan het verhaal navertellen in zijn eigen woorden?
- Welk personage vond je het meest sympathiek? Waarom? En wie vond je juist onsympathiek?
- Zouden de acteurs in het echt ook zo sympathiek of onsympathiek zijn? Hoe lukt het ze om in de voorstelling zo over te komen?
- Welke muziekinstrumenten heb je herkend?
- Heb je je lievelingsinstrument gehoord? Klonk het in het echt ook zo als je verwachtte?
- Waar was de dirigent? (*Het bijzondere van het balletorkest is, is dat zij zonder dirigent spelen.*)
- Op welk moment in het verhaal klonk de muziek spannend en wanneer vrolijk of verdrietig?
- Wat kun je vertellen over het licht tijdens de voorstelling? Wanneer veranderde dat, wat zag je toen?
- Wie zou ervoor zorgen dat het licht steeds verandert?
- ...

Verdere verwerkingsmogelijkheden:

- De leerlingen bedenken eerst wat hun favoriete scène of muziekinstrument is en maken daar vervolgens een tekening van.
- De leerlingen schrijven een informatieve tekst over het bezoek aan de voorstelling of beschrijven in hun eigen woorden het verhaal. Een creatieve vervolgopdracht zou kunnen zijn dat de leerlingen een tekst schrijven met als titel: *Belle en het Beest, 10 jaar later, Belle en het Beest in de grote stad* of *Op avontuur met Belle en het Beest*. Een stripverhaal kan ook.
- De favoriete scènes van verschillende kinderen worden in tableau vivants uitgebeeld terwijl een verteller het verhaal in zijn eigen woorden verteld/voorleest.
- ...